

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/58/2017
Identifikačné číslo spisu:	7208228005
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Gandžala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7208228005.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne U. T. Q., trvalým pobytom v O., zastúpenej JUDr. Jaroslavom Čollákom, advokátom, Advokátska kancelária Čollák a partneri, so sídlom v Košiciach, Floriánska 19, proti žalovanému G. P. Q., trvalým pobytom v O., zastúpenému JUDr. Tiborom Sásfaiom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom v Košiciach, Mlynárska 15, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 14C/113/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. októbra 2016 sp. zn. 9Co/645/2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 19. októbra 2016 sp. zn. 9Co/645/2015 z r u š u j e a vec tomuto súdu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 25. mája 2015 č.k. 14C/113/2008-654 žalobu žalobkyne zamietol (prvý výrok) a stranám sporu (pôvodne - účastníkom konania) náhradu trov konania nepriznal (druhý výrok).

1.2. V odôvodnení rozhodnutia prvoinštančný súd poukázal na to, že pôvodne rozhodol medzitémnym rozsudkom z 3. júna 2013 tak, že konštatoval, že nárok žalobkyne na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je daný k (presne špecifikovanému) bytu č. XX nachádzajúcemu sa v bytovom dome súpisné číslo XXXX v O., O.. XX, a k finančným prostriedkom vo výške 843 Eur. Odvolací súd na základe odvolania žalovaného uznesením z 27. júna 2014 sp. zn. 3Co/488/2013 uvedený medzitémný rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V tejto súvislosti prvoinštančný súd poukázal na to, že odvolací súd mu vytkol, že „nepostupoval správne, pokiaľ medzitémnym rozsudkom nerozhodol o základe nároku, ale len o prvotnej predbežnej otázke, ktorou je v konaní o vyporiadaní BSM posúdenie, či určitý majetok tvorí súčasť BSM alebo nie, teda či je alebo nie je predmetom vyporiadania“, že z jeho výroku „nevyplyva, či ďalšie aktíva a pasíva, ktoré účastníci označili v konaní, a ktoré by mali tvoriť masu BSM, tvoria predmet BSM alebo nie“, ale i to, že „pochybil, pokiaľ nezameral dokazovanie na zistenie skutočnosti, aká bola skutočná vôľa strán v okamihu uzavretia zmluvy, pričom podmienkou prihliadnutia k vôli účastníkov je to, aby táto nebola v

rozpore s tým, čo plynie z jazykového vyjadrenia úkonu.“ Odvolací súd zároveň vyslovil názor, že „nie je v rozpore s hmotným právom taká dohoda, na základe ktorej by príjmy manželov nemali patriť do BSM, alebo na základe ktorej by nehnuteľné veci, nadobudnuté po uzavretí dohody nemali patriť do BSM.“

1.3. V ďalšom konaní súd prvej inštancie doplnil dokazovanie a berúc do úvahy právny názor odvolacieho súdu uvedený vo vyššie uvedenom uznesení, ktorým došlo k zrušeniu jeho pôvodného medzitýmneho rozsudku dospel k záveru, že v čase zániku manželstva strán sporu (3. mája 2008) títo nevlastnili žiadny majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov a preto žalobu zamietol.

2.1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 19. októbra 2016 sp. zn. 9Co/645/2015 na základe odvolania žalobkyne, ktorá sa odvolala do celého rozhodnutia súdu prvej inštancie, i na základe odvolania žalovaného, ktorý sa odvolal do rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (prvý výrok) a zároveň rozhodol, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva (druhý výrok).

2.2. V súvislosti s rozhodnutím o odvolaní žalobkyne vo veci samej odvolací súd konštatoval, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú dané. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ustanovenia § 132 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O.s.p.“) účinného v čase jeho rozhodovania, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom bol viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v uznesení zo dňa 27. júna 2014 č.k. 3Co/488/2013-589. Správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje (§ 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok - ďalej len „CSP“). Z uvedeného dôvodu preto rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej ako vecne správny potvrdil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil nasledujúce dôvody:

„Za správne možno považovať rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva. Z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie totiž nemožno vyvodíť iný záver než ten, že ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva účastníci nevlastnili žiaden majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva.

Podstatná časť odvolacích námietok žalobkyne sa týka spochybnenia záveru súdu prvej inštancie o platnosti dohody strán sporu o zúžení BSM obsiahnutej v notárskej zápisnici zo dňa 12.05.2003, uzavretej v zmysle § 143a Občianskeho zákonníka.

V danom prípade súd prvej inštancie pri posudzovaní dohody o zúžení BSM obsiahnutej v notárskej zápisnici zo dňa 12.05.2003 dospel k správne právnemu záveru o tom, že táto dohoda je platnou, keďže vyjadruje úmysel a vôľu strán sporu upraviť zmluvne vzájomné majetkové vzťahy odchyľne od zákonnej úpravy, tak ako to umožňuje ust. § 143a Občianskeho zákonníka.

Odvolací súd dospel k záveru, že výklad dohody o zúžení BSM v zmysle § 143a Občianskeho zákonníka súdom prvej inštancie zodpovedá pravidlám výkladu právnych úkonov (§ 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka), podľa ktorého právne úkony vyjadrené slovami je treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak nie je táto vôľa v rozpore s jazykovým prejavom.

Uvedené ustanovenie predpokladá, že o obsahu právneho úkonu môže vzniknúť pochybnosť z hľadiska jeho určitosti alebo zrozumiteľnosti a pre taký prípad formuluje výkladové pravidlá, ktoré ukládajú súdu, aby tieto pochybnosti odstránil výkladom založeným na tom, že okrem jazykového vyjadrenia právneho úkonu vyjadreného slovne (nie teda konkludentne podľa § 35 ods. 3 Občianskeho zákonníka), podrobí skúmaniu i vôľu (úmysel) konajúcich osôb. Jazykové vyjadrenie právneho úkonu zachytené v zmluve, musí byť preto najprv vykladané prostriedkami gramatickými (z hľadiska možného významu jednotlivých použitých pojmov), logickými (z hľadiska nadväznosti použitých pojmov), či systematickými (z hľadiska zaradenia pojmov v štruktúre celého právneho úkonu).

Správne súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania posúdil, aká bola skutočná vôľa strán v čase uzatvárania predmetnej dohody, pričom podmienkou preto, aby mohol prihliadnuť k vôli účastníkov je, aby nebola v rozpore s tým, čo vyplýva z jazykového vyjadrenia úkonu. Správne súd prvej inštancie interpretoval obsah daného právneho úkonu vyjadreného slovami, ktorý urobili strany sporu vo vzájomnej dohode, ktorý bol vyložený v súlade so stavom, ktorý existoval v čase ich zmluvného

dohodnania a zodpovedal aj následnému konaniu strán sporu, ktoré nasledovalo po uzavretí predmetnej dohody.

Správne súd prvej inštancie uzavrel, že z hľadiska formulácie dohody strán sporu obsiahnutej v notárskej zápisnici zo dňa 12.05.2003 jej obsahom bola úprava nadobúdania akéhokoľvek majetku, vrátane finančných prostriedkov stranami sporu tak, že tieto sa v budúcnosti budú nadobúdať do výlučného vlastníctva.

Za nedôvodné možno považovať odvolacie námietky žalobkyne týkajúce sa dohody strán sporu obsiahnutej v bode 1 notárskej zápisnice zo dňa 12.05.2003, keďže túto dohodu súd prvej inštancie posúdil ako absolútne neplatný právny úkon pre rozpor so zákonom, keď uzavrel, že je vylúčené, aby sa vyporiadavalo existujúce bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, teda majetok, ktorý nadobudli za trvania manželstva ku dňu uzavretia dohody. Rovnako za nedôvodné možno považovať aj odvolacie námietky týkajúce sa notárskej zápisnice zo dňa 02.06.2003, keďže súd na dohodu tam uzavretú z dôvodov uvedených v napadnutom rozsudku neprihliadal.

Nemožno sa stotožniť s odvolacou argumentáciou žalobkyne, že finančné prostriedky získané jedným z manželov z príjmov zo zamestnania by nepatrili do BSM a preto je nadbytočné vo vzťahu k týmto príjmom upravovať dohodou nadobúdanie majetku do výlučného vlastníctva do budúcnosti jedným z manželov. V súlade so zákonnou úpravou majetkových vzťahov medzi manželmi obsiahnutou v § 143 Občianskeho zákonníka totiž príjmy zo zárobkovej činnosti patria do BSM. Nemožno sa preto stotožniť s názorom odvolateľky, že dohoda obsiahnutá v tejto notárskej zápisnici len deklaruje známu okolnosť právnej úpravy.

Žalobkyňa v odvolaní si odporuje pokiaľ namieta, že dohoda o zúžení BSM je absolútne nezrozumiteľná a to gramatiky aj logicky a na druhej strane pripúšťa, že cieľom uzavretia tejto dohody bolo, aby v prípade zakúpenia bytu na ul. O. XX, tento byt patril do výlučného vlastníctva žalovaného.

Dôkazy vykonané pred súdom prvej inštancie bez akýchkoľvek pochybností nepreukázali, že by bola žalobkyňa prinútená k podpisu dohody o zúžení BSM, práve naopak, z dôkazov vykonaných pred súdom prvej inštancie jednoznačne vyplynulo, že žalobkyňa konala dobrovoľne, pričom neboli zistené žiadne znaky násilia, či už fyzického alebo psychického pri uzatváraní predmetnej dohody. Aj z následného konania strán sporu jednoznačne vyplýva, že predmetná dohoda nebola zo strany žalobkyne uzavretá pod žiadnym nátlakom. Správne preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa uvedenú dohodu podpísala dobrovoľne, bez použitia násilia, konala v dobrej viere, táto dohoda je platná a úkon netrpí žiadnymi vadami vôle, ktoré by ho robili absolútne neplatným. Odvolacie námietky žalobkyne v tomto smere preto zostali len v hypotetickej rovine bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že by dohoda bola uzavretá zo strany žalobkyne pod nátlakom.

Ani tvrdenia žalobkyne uvedené v odvolaní a smerujúce k účelovému konaniu žalovaného v súvislosti s pôžičkami uzavretými za účelom zabezpečenia finančných prostriedkov na kúpu bytu nemožno považovať za opodstatnené. Reálna existencia pôžičiek bola v konaní pred súdom prvej inštancie preukázaná. V tomto smere odvolací súd poukazuje na odôvodnenie súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje.

Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie preukázal pôvod finančných prostriedkov, za ktoré zakúpil predmetnú nehnuteľnosť, pričom správne sa súd prvej inštancie vyporiadal aj s dôvodmi, pre ktoré nedoplnil dokazovanie v smere naznačenom žalobkyňou.“

2.3. V súvislosti s rozhodnutím o odvolaní do výroku o trovách konania odvolací súd konštatoval, že sa stotožňuje s rozhodnutím prvoinštančného súdu, keď na základe v dobe jeho rozhodovania účinného ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. stranám sporu (pôvodne - účastníkom konania) náhradu trov konania nepriznal.

3.1. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolaiteľka“) dovolanie, v ktorom žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho i prvoinštančného súdu zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, a priznal jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

3.2. Prípustnosť dovolania odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

3.3. V odôvodnení dovolania poukázala na zákonné znenie ustanovenia § 143a Občianskeho zákonníka a

konštatovala, že aj keď za trvania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“) došlo k dohode o jeho zúžení podľa ustanovenia § 143a Občianskeho zákonníka, v prípade zániku BSM je potrebné zaniknuté BSM vyporiadať, pretože mimo zúženého rozsahu BSM mohli neskoršie nadobudnuté majetkové hodnoty spadať do masy BSM, ktoré naďalej trvalo mimo rámec dohody o jeho zrušení. Z toho je nutné vyvodit' právne relevantnú konštatáciu, že dohodou o zúžení BSM nedochádza k zrušeniu BSM. Dohoda o zúžení BSM má svoje právne a zákonné limity, pričom platí, že manželia nemôžu rozsah vecí spadajúcich do bezpodielového spoluvlastníctva obmedziť natoľko, že by toto spoluvlastníctvo prakticky vylúčili.

3.4. V tejto súvislosti následne priamo vo vzťahu k prejednávanej veci poukázala na to, že notárska zápisnica N 176/2003, Nz 3567/2003, ktorú strany sporu uzatvorili 12. mája 2003 (t. j. v poradí 1. notárska zápisnica spísaná stranami sporu) v bode 2 predstavuje faktické „zrušenie BSM“ a teda je neplatná pre jej rozpor so zákonom, respektíve z dôvodu obchádzania zákona. Súd prvej inštancie ani odvolací súd jej neposkytol relevantnú odpoveď na otázku, či je platná taká dohoda o zúžení BSM uzavretá v zákonom určenej forme, ktorou sa má dosiahnuť taký vlastnícky režim v zákonne nezrušenom BSM, že do BSM sa odo dňa uzavretia tejto dohody nebude nadobúdať žiaden majetok. Zodpovedanie tejto otázky má priamy dopad na procesný postup súdu pri zisťovaní skutkového stavu vo vzťahu k rozsahu BSM, ktoré malo byť na základe jej žaloby riadne vyporiadané v tomto v spore. Ďalej dovolateľka konštatovala, že otázka, či môže dohodou podľa ustanovenia § 143a ods. 1 Občianskeho zákonníka dôjsť k implicitnému zrušeniu BSM na základe vôle manželov (ktorú prvoinštančný súd a následne i odvolací súd považoval za danú), pri obsahovom a ústavnom výklade uvedeného ustanovenia nebola doposiaľ predmetom konkrétneho súdneho rozhodnutia dovolacieho súdu. V tejto súvislosti konštatovala, že iba zhodná vôľa konajúcich osôb nadobudnúť vec do výlučného majetku nemôže vylúčiť vec z bezpodielového spoluvlastníctva. Ak strany sporu za trvania manželstva chceli zrušiť BSM a vyporiadať si ho, mohli to urobiť výlučne legálnym postupom podľa ustanovenia § 148 ods. 2, resp. § 148a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Dohodou, hoci aj uzavretou vo forme notárskej zápisnice nie je možné zrušiť BSM za trvania manželstva. To zároveň znamená, že BSM strán sporu trvalo až do zániku manželstva rozvodom.

3.5. V súvislosti s bodom 2 vyššie špecifikovanej notárskej zápisnice dovolateľka ďalej namietala, že súd prvej inštancie a ani odvolací súd nezaujali ani názor k ňou namietanej neplatnosti uvedeného bodu z dôvodu nezrozumiteľnosti. Formulácia „svoje finančné prostriedky“ je nejednoznačná. Okrem toho, že vytvára situáciu v nezrušenom BSM s právnymi následkami v podobe vlastností zrušeného BSM (čím obchádza zákon), nie je terminologicky a pojmovo jednoznačnou a na jej základe nie je možné definovať, o aké príjmy si manželia BSM zúžili v prípade akceptácie dohody o zúžení BSM.

3.6. Dovolaťka namietala i nesprávnosť argumentácie odvolacieho súdu (v bode 34. odôvodnenia) o nedôvodnosti jej námietky voči bodu 1 uvedenej notárskej zápisnice z 12. mája 2003, lebo tento bod posúdil súd prvej inštancie ako neplatný právny úkon, a o neprihliadaní na notársku zápisnicu N 213/2003, Nz 43032/2003, ktorú strany sporu uzatvorili 2. júna 2003, týkajúcu sa zúženia rozsahu BSM k bytu na P. ulici v O. (t. j. v poradí 2. notárska zápisnica spísaná stranami sporu), pretože, ak byt na P. ulici v O. patril do BSM a dohoda o spätnom zúžení BSM k tomuto bytu je neplatná a žalovaný následne tento byt predal za 625 000 Sk a tieto prostriedky použil na kúpou bytu na O. ulici v O., musí tento byt patriť na základe princípu surogácie do BSM. Ak teda existoval nejaký majetok patriaci do BSM ako dôsledok neplatnosti notárskych zápisníc, tak nebolo možné zamietnuť žalobu na vyporiadanie BSM, tak ako to svojím rozhodnutím urobil prvoinštančný súd a odvolací súd toto rozhodnutie následne v celom rozsahu potvrdil.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu namietal, že obsahom celého dovolania je v skutočnosti snaha dovolateľky svojsky subjektívne hodnotiť vykonané dokazovanie a zvrátiť skutkový stav zistený súdmi, čo je vylúčené z predmetu dovolacieho prieskumu dovolacím súdom. V súvislosti s argumentáciou dovolateľky uvedenou v dovolaní uviedol, že v dohode o zúžení BSM v žiadnom prípade nešlo o zrušenie BSM, to existovalo až ku dňu jeho zániku, a ak by stále existovali k tomuto momentu veci patriace do BSM, boli by vyporiadané. Preukázaný bol však opak, t. j. že k momentu zániku BSM už žiadne veci patriace do BSM neexistovali, a preto bola žaloba zamietnutá. Prvoinštančný ani odvolací súd neriešili právnu otázku, či dohodou podľa § 143a ods. 1 Občianskeho zákonníka o zúžení BSM možno zrušiť BSM a vyporiadať ho, nešlo o spornú otázku, a preto táto otázka nemôže byť predmetom dovolacieho

konania. Dovolateľka sa len snaží inak hodnotiť vykonané dokazovanie ako obidva sudy, čo je z hľadiska dovolacieho konania neprípustné. Byť na P. ulici v O. nemohol byť pojatý do BSM, pretože nielen že doň nepatrí, ale ku dňu zániku ani ako jeho vlastníctvo neexistoval. Hodnotenie platnosti či neplatnosti dohody v notárskej zápisnici zo všeobecných dôvodov (voľa - jej prejav) nie je právnou otázkou súdnu praxou neriešenou, ale hodnotením dôkazov súdom, čo nie je prípustný predmet prieskumu dovolacieho súdu. Nie dovolateľkou vymedzená otázka je tou právnou otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k platnosti dohody o zúžení BSM, ale tou právnou otázkou je, či zúženie rozsahu BSM podľa § 143a ods. 1 Občianskeho zákonníka sa môže týkať aj príjmov každého z manželov do budúcnosti tak, aby tieto príjmy tvorili ich výlučné vlastníctvo, a takúto otázku ako dôvod dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolateľka neuvádza. Druhý uplatňovaný právny dôvod dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je ani prípustný, pretože niet ani len tvrdenia nesprávneho procesného postupu súdu, ktorý by dovolateľke znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5. Dovolateľka sa k vyjadreniu žalovaného k jej dovolaniu nevyjadrila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ event. „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ CSP) zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t.j. existencia niektorej z väd uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. „zmätočnosť“ rozhodnutia) znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

7. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. Z ustanovenia § 387 ods. 3 CSP vyplýva, že odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie, a taktiež sa musí v odôvodnení vysporiadať

s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

10. Z obsahu odvolania žalobkyne voči rozsudku prvoinštančného súdu jednoznačne vyplýva, že v súvislosti notárskou zápisnicou N 176/2003, Nz 3567/2003 z 12. mája 2003 namietala neplatnosť bodu 2 jednak z dôvodu, že neupravuje zúženie rozsahu BSM v súlade s ustanovením § 143a Občianskeho zákonníka, ale že v rozpore s týmto ustanovením de facto upravuje „vyporiadanie BSM“, ale i z dôvodu jeho neurčitosti. Prvoinštančný súd a následne i odvolací súd podrobil túto časť (bod 2) uvedenej notárskej zápisnice prieskumu za pomoci interpretačných pravidiel uplatňovaných pri výklade prejavu vôle (§ 35 Občianskeho zákonníka), čo je v zásade správny prístup, ale ani prvoinštančný a ani odvolací súd neanalyzovali túto časť uvedenej notárskej zápisnice z hľadiska jej súladu s ustanovením § 143a ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda vôbec sa nevysporiadali s tým, či nie je v rozpore s uvedeným ustanovením alebo či ho neobchádza, hoci ide o okolnosť, ktorá má zásadný význam pre správne rozhodnutie veci. Tým došlo k zásadnému porušeniu vyššie citovaného kogentného procesnoprávneho ustanovenia (§ 387 ods. 3 CSP), v dôsledku čoho došlo k porušeniu procesného práva žalobkyne (dovolateľky) na riadne odôvodnenie rozsudku, a teda i k porušeniu jej základného práva na spravodlivý proces vyplývajúceho z článku 46 Ústavy Slovenskej republiky, čo nesporne zakladá vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

11.1. Keďže dovolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej spore bola daná prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, prípustnosťou dovolania uplatneného podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP sa už z hľadiska efektívnosti a hospodárnosti konania bližšie nezaoberal.

11.2. I napriek tomu považuje dovolací súd za potrebné uviesť (aplikujúc článok 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku, zohľadňujúc neprimeranú dĺžku konania), že bod 2 notárskej zápisnice N 176/2003, Nz 3567/2003 z 12. mája 2003 v znení: „majetok, ktorý nadobudnú v budúcnosti nebude patriť do BSM, ale bude patriť do výlučného vlastníctva toho ktorého účastníka (G. P. Q., resp. U. T. Q.), ktorý tento nadobudne kúpou (zo svojich finančných prostriedkov), darom, alebo inou formou. Za svoje finančné prostriedky každý účastník nadobúda v budúcnosti do svojho výlučného vlastníctva, pričom aj finančné prostriedky patria do výlučného vlastníctva toho účastníka, ktorý ich nadobudol.“, nespĺňa zákonnú požiadavku zúženia zákonom určeného rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva, teda, že k jeho zúženiu nesmie dôjsť do takej miery, že by bezpodielové spoluvlastníctvo prestalo vôbec existovať. Inak povedané, dojednanie v uvedenom znení nepredstavuje zúženie rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva, ale de facto upravuje jeho zánik, čo samozrejme inštitút zúženia rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva upravený v ustanovení § 143a Občianskeho zákonníka neumožňuje, a to ani s prihliadnutím na prípadnú zhodu vôle manželov, teda v občianskoprávných vzťahoch na inak akceptovanú zásadu zmluvnej voľnosti (autonómiu vôle).

12. Z uvedených dôvodov preto dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

13. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.